

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	179
Land:	Nigeria
Kilde:	Landinfo.
Titel:	Respons. Nigeria: Islamistgruppen Boko Haram.
Udgivet:	15. oktober 2009
Optaget på baggrundsmaterialet:	25. februar 2010

Respons

Nigeria: Islamistgruppen Boko Haram

Problemstilling/spørsmål:

- Hva slags politiske mål og aktiviteter har Boko Haram?
- Hvordan er Boko Haram organisert? Hvem etablerte organisasjonen og hvem er lederne i Boko Haram?
- Har Boko Haram noen tilknytning til andre ytterliggående islamistgrupper i Nigeria?
- Har Boko Haram kristne medlemmer?
- Holder Boko Haram til utenfor Nord-Nigeria?
- Hva har skjedd med Boko Haram som organisasjon siden lederen Mohamed Yusuf døde 30. juli 2009? Hva har skjedd med personene som er medlemmer av Boko Haram?
- Kjenner man til hevnaksjoner, hvor personer som er muslimer eller hausa i sør har blitt utsatt for reaksjoner fra kristne som har fått familie drept i Nord-Nigeria?

Innledning

I slutten av juli 2009 var det trefninger mellom væpnede islamister og nigerianske sikkerhetsstyrker nordøst i Nigeria. 26. juli gikk en gruppe kalt Boko Haram til angrep på en politistasjon i delstaten Bauchi etter at ledere i organisasjonen var blitt arrestert. I dagene som fulgte fant det også sted væpnede trefninger mellom medlemmer av Boko Haram og nigeriansk politi og militære styrker i delstatene Kano, Yobe, Borno, Gombe og Adamawa (IRIN News 2009c; Ogbodo, Muhammad & Yusuf 2009). I tillegg til politistasjoner, ble fengsler, andre offentlige bygninger og kirker angrepet. Både sivile, medlemmer av Boko Haram og nigerianske politifolk og militære har dødd. Blant de døde er også Boko Harams leder Mohammed Yusuf, som ble drept i varetekt (IRIN News 2009b). Det internasjonale røde kors (ICRC) skal ha rapportert om 780 døde og flere tusen internt fordrevne (IRIN News 2008a).

Hva slags politiske mål og aktiviteter har Boko Haram?

Boko Haram er en ytterliggående islamistisk gruppe som antakelig oppsto rundt nå avdøde Mohammed Yusuf i Maiduguri i delstaten Borno i 2002 eller 2004 (ulike kilder opererer med ulike tidspunkter). Boko Haram er ikke organisasjonens navn på seg selv, men et tilnavn på den som er i vanlig bruk i det nordlige Nigeria.¹ Organisasjonen blir også tidvis omtalt som “Nigerias Taliban”. En journalist tilknyttet BBCs nyhetstjeneste på hausa opplyser at organisasjonen faktisk ikke opererer med noe eget navn (Boyle 2009).

Ifølge BBC har Boko Haram som mål “to overthrow the Nigerian state, impose an extreme interpretation of Islamic law and abolish what they term “Western-style education”” (Boyle 2009). Gruppen later til å ha holdt seg isolert fra samfunnet ellers, og har i liten grad drevet noen åpen aktivisme. På bakgrunn av positive uttalelser Mohamed Yusuf har kommet med om Afghanistans Taliban, står sannsynligvis gruppen ideologisk nær *jihadi*-islamister generelt.² Det faktum at Boko Haram ikke har angrepet mål som representerer vestlige eller utenlandske interesser i Nigeria kan tyde på at gruppen primært er fokusert på nigerianske maktforhold, og ikke på mer globale temaer.³

Utenom de væpnede aksjonene i juli 2009 finnes det lite konkret informasjon om Boko Harams aktiviteter i det tilgjengelige kildematerialet.⁴

Hvordan er Boko Haram organisert? Hvem etablerte organisasjonen og hvem er lederne i Boko Haram?

Det er svært uklart hvordan Boko Haram er organisert, og om det faktisk dreier seg om én organisasjon. Ut fra nigeriansk nyhetsdekning kan det se ut som det finnes flere ytterliggående grupper rundt omkring i Nordøst-Nigeria. De later til å være grupperinger av unge menn rundt en karismatisk lederskikkelse, de har relativt overlappende politiske og religiøse mål, og de blir kalt Boko Haram (og/eller Taliban) av lokalbefolkningen, uten at de nødvendigvis er del av samme organisasjon eller har noen kontakt med hverandre. Den mest kjente gruppen ser ut til å ha oppstått rundt Mohammed Yusuf i Bornos delstatshovedstad, Maiduguri, men nigeriansk presse har også nevnt flere andre lederskikkelser. Disse kan være en del av Yusufs gruppe, eller de kan være ledere for selvstendige grupper med eller uten tilknytning til Yusufs gruppe. Eksempler på slike ledere er:

¹ Navnet kan oversettes med “sekulær kunnskap er religiøst forbudt/syndig”: Hausa-ordet *boko* er opprinnelig navnet på det latinske alfabetet slik det blir brukt på hausa, men brukes i moderne hausa om all form for kunnskap hentet fra ikke-islamisk vitenskapstradisjon, særlig vestlig (se Wikipedia u.å.). *Haram* er arabisk og betyr religiøst forbudt, syndig.

² For en grundig og konsis gjennomgang av ulike islamistiske retninger, se Crisis Group 2005.

³ Angrepene på kirker og kristne med opprinnelse sør i landet er et mulig unntak, siden det ikke er umulig at nigerianske kristne fra områder utenfor det muslimske nord blir sett på som representanter for vestlige eller kristne krefter generelt, og ikke bare som “lokale utenforstående”.

⁴ Landinfo har foretatt et søk på nettstedet www.allafrica.com, som er en database over nyhetsartikler publisert av nettaviser i hele Afrika. Her samles det meste stoff som publiseres i nettutgavene i landsdekkende nigerianske aviser. Ved søk på “Boko Haram” kom det ikke treff på nyhetsartikler eldre enn 27. juli 2009 – det later derfor til at Boko Haram ikke ble nevnt i landsdekkende aviser i Nigeria før de væpnede angrepene i nordøst i slutten av juli 2009. Dette på tross av at gruppens aktivitet ifølge BBC var godt kjent i det nordlige Nigeria før dette (Boyle 2009).

- AbdulMumuni Ibrahim Muhammad, Kano (Ogbodo, Muhammad & Yusuf 2009)
- Mallam Salisu al-Amin Wudil alias “Aljasawayi”, Kano (Olugbode 2009a; Mukairu & Muhammad 2009)
- Malam Abdurrahman Abdullahi og Mallam Kabiru Atiku, Sokoto (Eyoboka, Usman & Muhammad 2009)

Bukar Shikwa er blitt nevnt som nestleder av Mohammed Yusufs gruppe (Mukairu & Muhammad 2009).

Har Boko Haram noen tilknytning til andre ytterliggående islamistgrupper i Nigeria?

Det har vært to perioder med voldshandlinger i regi av ytterliggående, væpnede islamister siden slutten på militærdiktaturet i Nigeria i 1999, én ved årsskiftet 2003-2004 (IRIN News 2004c, 2004e, 2004f, 2004g), og én i september-oktober 2004 (IRIN News 2004a, 2004b, 2004d). I begge perioder var det en gruppe kalt Al Sunna wal Jamma⁵ som sto bak. Ifølge en artikkel i Lagos-avisen *Vanguard* er dette samme gruppe som Boko Haram (Ogbodo & Kalu 2009). En representant for nigeriansk etterretning har opplyst til Lagos-avisen *Daily Trust* at gruppen som i dag kalles Boko Haram er en sekt som har eksistert så lenge som siden 1995:

The radical Islamic sect Boko Haram has been in the country for 14 years under different names, Director of Defence Information Colonel Mohammed Yerima said at a joint press briefing with the Nigeria Police Force and the State Security Service in Abuja yesterday.

He said the sect has been in existence in the country as far back as 1995 under different names, adding that, "The group did not emerge just of recent."

"Security agencies have over this period been monitoring and containing their activities even when they transmuted to other names but with the same doctrine of intolerance. The Group named Boko Haram is rabidly opposed to all forms of western education and civilization. They consider as their primary target for attacks, law enforcement agents, critical public infrastructures and centres of worship which in their view are opposed to their doctrines," Yerima said (Daily Trust 2009).

Tross disse opplysningene er det fremdeles ikke helt klart at grupperingen som utførte angrep nordøst i Nigeria i juli 2009 er den samme som sto bak voldshandlingene ved årsskiftet 2003-2004 og høsten 2004. Mohammed Yusuf ble for eksempel ikke nevnt i noen av avisartiklene Landinfo har gjennomgått fra 2003-2004, og navnet Al Sunna wal Jamma blir i svært liten grad brukt i pressedekningen fra 2009, i motsetning til artikler i pressen i 2004.

Har Boko Haram kristne medlemmer?

Landinfo holder det for høyst usannsynlig at Boko Haram har sympatisører eller aktivister som ikke bekjenner seg til den ekstreme tolkningen av islam som gruppen propaganderer for.

⁵ Fra arabisk *as-sunna wal-jama'a*, som betyr “profeten Muhammads levevei og felleskap”. Noen steder kalles gruppa Ahlulsunna wal'jama'ah hijra, en forvanskning av arabisk *ahl us-sunna wa-jama'at al-hijra* (“de som følger profeten Muhammads levevei og tilfluktsfellesskapet” – *al-hijra* refererer til da profeten Muhammad og hans følgesvenner forlot Mekka og tok tilflukt i Madina i 622).

Det utelukker kristne, men sannsynligvis også majoriteten av nigerianske muslimer. Det fremgår tydelig av foreliggende kildemateriale at Boko Haram og lignende grupper sees på som sære ekstremister av majoritetsbefolkningen også i Nord-Nigeria.

Holder Boko Haram til utenfor Nord-Nigeria?

Ifølge det tilgjengelige kildematerialet (se kildeliste) så har Boko Haram primært hatt virksomhet i delstatene Borno, Yobe, Bauchi, Adamawa, Gombe og Kano i det nordøstlige Nigeria. Det foreligger rapporter om spredt virksomhet ellers i Nigeria, men det later til at ytterliggående islamistgrupper først og fremst har grobunn i de delene av landet hvor lokalbefolkningen overveiende er muslimer.

Hva har skjedd med Boko Haram som organisasjon siden lederen Mohamed Yusuf døde 30. juli 2009? Hva har skjedd med personene som er medlemmer av Boko Haram?

Landinfo har gått gjennom stoff publisert i nettutgavene av nigerianske aviser frem til 1. oktober 2009, og funnet følgende relevant informasjon:

Lagos-avisen *Daily Trust* trykket en liste over 36 arresterte mistenkt for tilknytning til Boko Haram tidlig i august (Yahaya, Fatai & Bello 2009b). De ble løslatt mot kausjon i Abuja 5. august (Yahaya, Fatai & Bello 2009a).

31 mistenkte for tilknytning til Boko Haram ble arrestert på grensen mellom delstatene Adamawa og Taraba 19. august, og var ifølge *Vanguard* på vei til Maiduguri (Yusuf 2009).

96 personer med tilknytning til Boko Haram ble stilt for retten i Maiduguri 21. august (Olugbode 2009b), mens fem ble siktet for tilknytning til Boko Haram i Kano 1. september (Adamu 2009b). I en annen sak i Kano ba 17 som er siktet for tilknytning til Boko Haram om å bli løslatt mot kausjon 6. september (Adamu 2009a).

Planer om væpnede aksjoner ble kunngjort på e-post fra Boko Harams nye (selvutnevnte) leder Sanni Umaru til nigerianske medier i midten av august (Ushigiale & Awofadeji 2009), men pr. i dag har ingen aksjoner funnet sted.

Fengselsinspektøren (State Controller of Prisons) i Kano, Alhaji Lawan Abubakar, gikk i slutten av september ut i nigerianske medier og hevdet at etterretningskilder satt på informasjon om at Boko Haram planlegger angrep på fengsler for å slippe løs fengslede gruppemedlemmer, men dette ble avvist av representanter for politiet og sikkerhetstjenesten SSS (Adamu 2009c). Likevel ble vaktholdet ved fengslene i delstaten innskjerpet i dagene etter (Shuaibu 2009).

Kjenner man til hevnaksjoner, hvor personer som er muslimer eller hausa i sør har blitt utsatt for reaksjoner fra kristne som har fått familie drept i Nord-Nigeria?

Nei, ved Landinfos gjennomgang av nigeriansk avisstoff for perioden 27.07.-01.10.2009 ble det ikke funnet informasjon om at folk med bakgrunn fra Nord-Nigeria bosatt i sør har blitt utsatt for overgrep som hevn for angrep på personer med bakgrunn fra sør bosatt i nordøst. Vi understreker i den forbindelse at det store flertall av de som døde eller ble skadet i voldshandlingene i slutten av juli 2009 nordøst i Nigeria var muslimer fra nord.

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, men skal gi svar på de konkrete spørsmålene som er stilt, og ellers inneholde det som til enhver tid trengs av bakgrunnsinformasjon.

Referanser

- Adamu, Lawan Danjuma (2009a, 9. september). Court rules on Boko Haram bail application Sept 17. *Daily Trust* [Lagos]. Tilgjengelig fra <http://allafrica.com/stories/200909100312.html> [lastet ned 15. oktober 2009]
- Adamu, Lawan Danjuma (2009b, 2. september). More Boko Haram members charged in Kano. *Daily Trust* [Lagos]. Tilgjengelig fra <http://allafrica.com/stories/200909020843.html> [lastet ned 15. oktober 2009]
- Adamu, Lawan Danjuma (2009c, 21. september). Prison boss says – Boko Haram regroup in Kano. *Daily Trust* [Lagos]. Tilgjengelig fra <http://allafrica.com/stories/200909210019.html> [lastet ned 15. oktober 2009]
- Bego, Abdullahi (2004, 3. januar). 'Taliban' of Nigeria: Who are they? *Weekly Trust* [Kaduna]. Tilgjengelig fra <http://allafrica.com/stories/200401050254.html> [lastet ned 15. oktober 2009]
- Boyle, Joe (2009, 31. juli). Nigeria's 'Taliban' enigma. *BBC News*. Tilgjengelig fra <http://news.bbc.co.uk/2/low/africa/8172270.stm> [lastet ned 15. oktober 2009]
- Crisis Group (2005, 2. mars). *Understanding islamism*. Kairo/Brussel: Crisis Group. Tilgjengelig fra <http://www.crisisgroup.org/home/index.cfm?id=3301> [lastet ned 15. oktober 2009]
- Daily Trust (2009, 31. juli). Security agencies – Boko Haram exists for 14 years. *Daily Trust* [Lagos]. Tilgjengelig fra <http://allafrica.com/stories/200907310396.html> [lastet ned 15. oktober 2009]
- Eyoboka, Sam, Usman, Evelyn, & Muhammad, AbdulSalam (2009, 28. juli). Bauchi crisis – FG in control, Yar'Adua assures. *Vanguard* [Lagos]. Tilgjengelig fra <http://allafrica.com/stories/200907281012.html> [lastet ned 15. oktober 2009]
- IRIN News (2004a, 11. oktober). Nigeria: Islamic militants kill three policemen, take 12 hostage. *IRIN News*. Tilgjengelig fra <http://www.irinnews.org/Report.aspx?ReportId=51654> [lastet ned 15. oktober 2009]
- IRIN News (2004b, 22. september). Nigeria: Islamic militants launch fresh attacks on police stations. *IRIN News*. Tilgjengelig fra <http://www.irinnews.org/Report.aspx?ReportId=51455> [lastet ned 15. oktober 2009]
- IRIN News (2004c, 25. januar). Nigeria: Muslim fundamentalist uprising raises fears of terrorism. *IRIN News*. Tilgjengelig fra <http://www.irinnews.org/Report.aspx?ReportId=48247> [lastet ned 15. oktober 2009]

Respons Nigeria: Islamistgruppen Boko Haram

- IRIN News (2004d, 24. september). Nigeria: Security forces kill 27 “Taliban” militants, says police. *IRIN News*. Tilgjengelig fra <http://www.irinnews.org/report.aspx?reportid=51490> [lastet ned 15. oktober 2009]
- IRIN News (2004e, 8. januar). Nigeria: Seven armed Islamic militants killed near Cameroon border. *IRIN News*. Tilgjengelig fra <http://www.irinnews.org/Report.aspx?ReportId=47971> [lastet ned 15. oktober 2009]
- IRIN News (2004f, 5. januar). Nigeria: Six die as troops quell uprising by Muslim extremists. *IRIN News*. Tilgjengelig fra <http://www.irinnews.org/Report.aspx?ReportId=47888> [lastet ned 15. oktober 2009]
- IRIN News (2004g, 6. januar). Nigeria: 10,000 displaced by Muslim uprising in Northeast. *IRIN News*. Tilgjengelig fra <http://www.irinnews.org/Report.aspx?ReportId=47921> [lastet ned 15. oktober 2009]
- IRIN News (2009a, 5. august). Nigeria: Displaced go home as calm settles over Maiduguri. *IRIN News*. Tilgjengelig fra <http://www.irinnews.org/Report.aspx?ReportId=85595> [lastet ned 15. oktober 2009]
- IRIN News (2009b, 31. juli). Nigeria: Innocents “indiscriminately shot and killed”, rights groups say. *IRIN News*. Tilgjengelig fra <http://www.irinnews.org/Report.aspx?ReportId=85537> [lastet ned 15. oktober 2009]
- IRIN News (2009c, 29. juli). Nigeria: Thousands flee violence in northeast. *IRIN News*. Tilgjengelig fra <http://www.irinnews.org/Report.aspx?ReportId=85486> [lastet ned 15. oktober 2009]
- Mukairu, Lawani & Muhammad, Abdulsalam (2009, 30. juli). Another 43 Islamic fanatics killed in Yobe. *Vanguard* [Lagos]. Tilgjengelig fra <http://allafrica.com/stories/200907300006.html> [lastet ned 15. oktober 2009]
- Ogbodo, Patience & Kalu, Uduma (2009, 31. juli). Why we hit Bauchi, Borno, says Boko Haram. *Vanguard* [Lagos]. Tilgjengelig fra <http://allafrica.com/stories/200907311070.html> [lastet ned 15. oktober 2009]
- Ogbodo, Patience, Muhammad, Abdulsalam & Yusuf, Umar (2009, 28. juli). Bauchi mayhem spreads to Kano, Yola. *Vanguard* [Lagos]. Tilgjengelig fra <http://allafrica.com/stories/200907280110.html> [lastet ned 15. oktober 2009]
- Olugbode, Michael (2009a, 30. juli). More soldiers killed in battle with fanatics. *ThisDay* [Lagos]. Tilgjengelig fra <http://allafrica.com/stories/200907300001.html> [lastet ned 15. oktober 2009]
- Olugbode, Michael (2009b, 22. august). 96 Boko Haram members arraigned in Borno. *ThisDay* [Lagos]. Tilgjengelig fra <http://allafrica.com/stories/200908240430.html> [lastet ned 15. oktober 2009]
- Shuaibu, Ibrahim (2009, 25. september). Boko Haram – Policemen deployed to Kano prisons. *ThisDay* [Lagos]. Tilgjengelig fra <http://allafrica.com/stories/200909250250.html> [lastet ned 15. oktober 2009]

- Ushigiale, Joseph & Awofadeji, Segun (2009, 15. august). Boko Haram – We're ready for battle, new leader says. *ThisDay* [Lagos]. Tilgjengelig fra <http://allafrica.com/stories/200908150006.html> [lastet ned 15. oktober 2009]
- Wikipedia (u.å.). *Boko (alphabet)*. Tilgjengelig fra [http://en.wikipedia.org/wiki/Boko_\(alphabet\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Boko_(alphabet)) [lastet ned 15. oktober 2009]
- Yahaya, Hussein, Fatai, Ibraheem A. & Bello, Usman A. (2009a, 6. august). Thirty six suspected Boko Haram members get bail. *Daily Trust* [Lagos]. Tilgjengelig fra <http://allafrica.com/stories/200908060276.html> [lastet ned 15. oktober 2009]
- Yahaya, Hussein, Fatai, Ibraheem A. & Bello, Usman A. (2009b, 4. august). 36 suspected sect members remanded in prison. *Daily Trust* [Lagos]. Tilgjengelig fra <http://allafrica.com/stories/200908040351.html> [lastet ned 15. oktober 2009]
- Yusuf, Umar (2009, 29. august). 31 suspected Boko Haram members nabbed in Yola. *Vanguard* [Lagos]. Tilgjengelig fra <http://allafrica.com/stories/200908310971.html> [lastet ned 15. oktober 2009]

© Landinfo 2009

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.